

مقایسه هوش هیجانی دانشجویان استعداد‌های درخشان و سایر دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اردبیل در سال ۱۳۹۳

زهرا تذکری^۱، مریم نمادی و ثوقی^۲، آسیه موحدپور^۳، هما علی‌زاده میراشرفی^{۳*}، مریم زارع^۴، گیتی رحیمی^۵

۱. استادیار، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، اردبیل، ایران
۲. دانشجوی دکتری، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران
۳. کارشناس‌ارشد، گروه پرستاری، دانشکده پزشکی، واحد اردبیل، دانشگاه آزاد اسلامی، اردبیل، ایران
۴. دانشجوی دکتری، گروه تغذیه، دانشکده تغذیه و علوم غذایی، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران
۵. استادیار، گروه زنان، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، اردبیل، ایران

چکیده

تاریخ دریافت: ۳ مهر ۱۳۹۴
تاریخ پذیرش: ۱۸ بهمن ۱۳۹۴

اهداف هوش هیجانی مجموعه‌ای از هیجان‌ها و توانمندی‌هایی است که قدرت مقابله و کنترل شخص را در رویارویی با مشکلات بالا می‌برد و سبب عملکرد مناسب در حیطه‌های مختلف از جمله موفقیت تحصیلی می‌شود. در این مطالعه هوش هیجانی دانشجویان استعداد درخشان و سایر دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اردبیل با هم مقایسه شد.

مواد و روش‌ها پژوهش حاضر مطالعه‌ای توصیفی-تحلیلی بود که در آن به صورت نمونه‌گیری تصادفی، ۳۰ نفر از دانشجویان استعداد درخشان و ۳۰ نفر از دانشجویان غیر استعداد درخشان دانشگاه علوم پزشکی اردبیل (ترم تحصیلی و رشته همسان) در سال ۱۳۹۳ بررسی شدند. ابزار مطالعه پرسشنامه‌ای شامل دو قسمت اطلاعات فردی و اجتماعی و پرسشنامه‌ای ۹۰ سؤالی بار-آن بود. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی و نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۶ گردآوری شد.

یافته‌ها نتایج نشان داد میانگین هوش هیجانی دانشجویان استعداد درخشان $311/407 \pm 734/94$ بود و تفاوت دو گروه از نظر آماری معنادار نبود ($p=0/072$). مقایسه ابعاد مختلف هوش هیجانی دانشجویان در دو بعد استقلال ($p=0/02$) و کنترل تکانش ($p=0/05$) تفاوت آماری معناداری بود. علاوه بر آن، متغیرهای انعطاف‌پذیری، خودابرازی، عزت‌نفس، روابط بین فردی، فشار روانی، حل مسئله و شادمانی نیز در دانشجویان استعداد درخشان کمی بالاتر بود، ولی از نظر آماری این تفاوت‌ها معنادار نبود. **نتیجه‌گیری** نتایج این مطالعه نشان داد که دانشجویان استعداد درخشان قدرت کنترل تکانش و استقلال بالاتری نسبت به دانشجویان غیر استعداد درخشان داشتند.

کلیدواژه‌ها:

استعداد درخشان، دانشجویان علوم پزشکی، هوش هیجانی.

مقدمه

است؟» این اصطلاح گسترش جهانی پیدا کرد و در متون علمی و تخصصی فراگیر شد [۱]. هوش هیجانی مجموعه‌ای از هیجان‌ها و توانمندی‌ها را دربرمی‌گیرد که قدرت مقابله و کنترل شخص را در رویارویی با مشکلات و موارد اضطراب‌آور بالا می‌برد و سبب عملکرد مناسب در حیطه‌های خودآگاهی، آگاهی

نخستین بار، جان مایر و پیترو سالوی اصطلاح هوش هیجانی را در مقالات دهه ۱۹۹۰ به کار بردند. پس از آن، دانیل گلمن در سال ۱۹۹۵ کتاب پر فروش هوش هیجانی را منتشر کرد و با طرح این موضوع که «چرا هوش هیجانی مهم‌تر از هوش عمومی

* نویسنده مسئول: هما علی‌زاده میراشرفی

نشانی: اردبیل، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بسجج، دانشکده پزشکی
تلفن: ۰۹۱۴۳۵۳۹۲۴۷

رایانه: homaalizadeh61@gmail.com

مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، دوره ۲۴، شماره ۵، آذر و دی ۱۳۹۶، ص ۳۴۷-۳۵۲.

آدرس سایت: <http://jsums.medsab.ac.ir> رایانامه: journal@medsab.ac.ir

شاپای چاپی: ۱۶۰۶-۷۴۸۷

کشور و تأثیر آگاهی از هوش هیجانی در پی شرفتحصیلی و توانایی مدیریت بهتر برای آینده، این مطالعه با هدف مقایسه هوش هیجانی دانشجویان استعداد درخشان و سایر دانشجویان در سال ۱۳۹۳ انجام گرفت.

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر مطالعه‌ای توصیفی-تحلیلی است که در آن هوش هیجانی دانشجویان استعداد درخشان با سایر دانشجویان در سال ۱۳۹۳ مقایسه شده است. جامعه مورد پژوهش دانشجویان (استعدادهای درخشان و غیر استعداد درخشان) دانشگاه علوم پزشکی اردبیل بودند. منظور از دانشجوی استعداد درخشان دانشجویی است که از طرف شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به‌عنوان استعدادهای درخشان معرفی شده است و در دانشگاه اردبیل مشغول به تحصیل است. دانشجوی غیر استعداد درخشان دانشجویان پذیرفته شده در دانشگاه علوم پزشکی اردبیل است که جزو گروه استعدادهای درخشان نیست. کل دانشجویان استعداد درخشان دانشگاه در مدت زمان نمونه‌گیری ۳۵ بود که ۵ نفر به دلیل عدم تکمیل پرسشنامه یا عدم رضایت وارد مطالعه نشدند.

به دلیل اینکه پژوهشگر افراد شرکت‌کننده در مطالعه را از نظر تعاملات با اطرافیان (همکلاسی‌ها، اساتید، دوستان، پرسنل بیمارستان و دانشگاه و جزآن) در طول یک نوبت کارآموزی مشاهده کرد، گروه کنترل نیز ۳۰ نفر انتخاب شد. نمونه‌گیری به‌طور تصادفی طبقه‌ای انجام شد. در این نمونه‌گیری از هر رشته تعداد مساوی دانشجویان انتخاب شد. نمونه ۶۰ نفر بود که ۳۰ دانشجوی استعداد درخشان و ۳۰ دانشجوی غیر استعداد درخشان (ترم تحصیلی و رشته همسان) دانشگاه علوم پزشکی اردبیل بودند. معیار ورود به مطالعه تحصیل در دانشگاه علوم پزشکی اردبیل به‌عنوان دانشجوی استعداد درخشان و غیر استعداد درخشان و داشتن تمایل و رضایت به شرکت در مطالعه و معیار خروج، دریافت آموزش قبلی در این زمینه یا مشاهده و تکمیل پرسشنامه بار-آن بود. محققان پس از کسب رضایت و دادن توضیحات در مورد محرمانه‌ماندن اطلاعات و نحوه تکمیل پرسشنامه‌ها، پرسشنامه مشخصات فردی و اجتماعی و پرسشنامه ۹۰ سؤالی بار-آن را به شرکت‌کنندگان در تحقیق دادند. پرسشنامه بار-آن به صورت پنج گزینه‌ای و با معیار لیکرت نمره‌گذاری می‌شود. سموعی و همکاران این پرسشنامه را تنظیم کرده‌اند و هنجاریابی و پایایی آن با روش آلفای کرنباخ ۹۳ درصد محاسبه شده [۱۷] و دارای پانزده حیطه است. هر یک از این پانزده حیطه با شش سؤال

اجتماعی، مدیریت رابطه و خودمدیریتی می‌شود [۲ و ۳]. به عبارتی، هوش هیجانی ابزاری برای شناخت، کاربرد و کنترل هیجان‌ها در خود و دیگران محسوب می‌شود [۴ و ۵].

دانشجویان هر جامعه‌ای سرمایه انسانی، نیروی تولید و سازندگان فردای آن به شمار می‌روند [۶]. در این راستا، رسالت بزرگ دانشگاه‌ها توسعه همه‌جانبه و پرورش افرادی دانشمند، اندیشمند، متخصص، متعهد و فرهیخته است که بتوانند مدیریت لازم بر رفتار و کنترل هیجانات را به‌گونه‌ای انجام دهند که به موفقیت تحصیلی، شغلی و اجتماعی نایل آیند [۷].

امروزه، بر این باورند که هوش شناختی در بهترین شرایط فقط عامل حدود یک‌چهارم از موفقیت‌هاست. باقی به عوامل دیگر، از جمله هوش و مهارت‌های هیجانی، وابسته است [۸]. گفته می‌شود دانشجویانی که هوش هیجانی بالا دارند با شکست تحصیلی و اضطراب کمتری مواجه می‌شوند [۹]. به عبارتی، کنترل هیجان و اضطراب در وضعیت تحصیلی تأثیرگذار است [۱۰]. شواهد بسیاری گویای تأثیرات مثبت هوش هیجانی بر موفقیت‌های آتی و کارآمدی شخص وجود دارد [۱۱ و ۱۲]. در کل، همبستگی مثبت و معناداری بین هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی در بسیاری از مطالعات به چشم می‌خورد [۱۳ و ۱۴].

یکی از مشکلات موجود در نظام آموزشی ما تأکید بر توانایی تحصیلی و نادیده گرفتن اهمیت هوش هیجانی در سرنوشت افراد جامعه است، در حالی که افراد تأثیرگذار در جامعه کسانی هستند که هوش هیجانی بالایی دارند [۱۵]. با توجه به اینکه اطلاعات ما در منطقه در این زمینه محدود و تاکنون مقایسه‌ای بین هوش هیجانی دانشجویان استعداد درخشان و عادی انجام نشده است، شاید بتوان با روشن شدن مؤلفه‌های اصلی هوش هیجانی در دو گروه در برنامه‌ریزی و موفقیت هر چه بهتر، رفع کاستی‌ها و ایجاد فرصت‌های مکمل و جبرانی دانشجویان تلاش کرد.

معمولاً در بررسی هوش هیجانی از الگوهای توانایی ذهنی (مثل مایر و سالوی) و یا الگوهای ترکیبی توانایی ذهنی و شخصیتی (مثل گلن و بار-آن) استفاده می‌شود. الگوی بار-آن به الگوی رگه‌ها یا ترکیبی شهرت دارد که در آن هوش هیجانی به صورت ترکیبی از توانایی‌های ذهنی و رگه‌های شخصیتی تعریف می‌شود، نظیر خوش‌بینی، خودآگاهی، مهار احساس‌ها و برانگیخته‌ها، مقاومت، اشتیاق و خودانگیزی [۱۶].

زیربنای مطالعه حاضر بر اساس الگوی دوم و مدل پیشنهادی بار-آن است. با توجه به نقش مهم استعدادهای برتر و نخبگان علوم پزشکی در هدایت ناوگان بهداشت و سلامت

برای تجزیه و تحلیل داده های پژوهش حاضر، از آمار توصیفی مثل میانگین، انحراف استاندارد، جدول فراوانی و آمارهای استنباطی و با توجه به نتایج آزمون لوین و کولموگروف-اسمیرنوف و غیرنرمال بودن برخی داده ها، از آزمون های غیرپارامتری نیز استفاده شد.

برای مقایسه تفاوت نمرات دو گروه از آزمون آماری من ویتنی، برای مقایسه برخی ویژگی های فردی-اجتماعی نیز از آزمون پارامتری t با نمونه های مستقل و آزمون کای دو و نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ استفاده شد. سطح معناداری $p < 0/05$ در نظر گرفته شد.

یافته ها

نتایج مقایسه ابعاد هوش هیجانی در دانشجویان استعداد درخشان و غیر استعداد درخشان نشان داد که فقط در دو بعد استقلال $p = 0/02$ و کنترل تکانش $p = 0/05$ تفاوت از نظر آماری معنادار بود و دانشجویان استعداد درخشان قدرت کنترل تکانش و استقلال بالاتری نسبت به دانشجویان غیر استعداد درخشان داشتند. علاوه بر آن، متغیرهای انعطاف پذیری، خودابرازی، عزت نفس، روابط بین فردی، فشار روانی، حل مسئله و شادمانی نیز در دانشجویان استعداد درخشان کمی بالاتر بود، ولی از نظر آماری این تفاوتها معنادار نبود (جدول ۱).

جدول ۱. میانگین ابعاد هوش هیجانی (بار - آن) دانشجویان استعداد درخشان و غیر استعداد درخشان

متغیرها	میانگین نمرات		p Value
	استعداد درخشان	غیر استعداد درخشان	
حل مسئله	۲۴/۶	۲۱/۴	۰/۰۹
شادمانی	۲۱/۳	۲۰/۹۱	۰/۶۴
استقلال	۲۳/۱	۱۹/۸	۰/۰۲
تحمل فشار روانی	۱۹/۹	۱۸	۰/۱۵
خودشکوفایی	۲۲/۹	۲۲/۱۲	۰/۴۵
خودآگاهی	۲۲/۷	۲۰/۱۵	۰/۰۴۱
واقع گرایی	۱۸/۴۳	۱۹/۳	۰/۴۶
روابط بین فردی	۲۴/۷۶	۲۳/۵۶	۰/۲۹
خوش بینی	۲۳/۵۶	۲۱/۳۹	۰/۰۹
عزت نفس	۲۳/۲۳	۲۱/۴۳	۰/۲۶
کنترل تکانش	۱۹/۷	۱۵/۵۶	۰/۰۵
انعطاف پذیری	۲۰/۵۶	۱۹/۷۸	۰/۴۴
مسئولیت پذیری	۲۴/۷	۲۴/۸۴	۰/۹۲
هم دردی	۲۴/۸	۲۴/۹۷	۰/۸۸
خودابرازی	۱۹/۷	۱۷/۹۲	۰/۰۷

ارزیابی می شود. حداقل نمره کسب شده از آن ۹۰ و حداکثر نمره آن ۴۵۰ است. حیطه های این پرسشنامه عبارت است از:

۱. خودابرازی توانایی ابراز احساسات، باورها و افکار صریح و دفاع از مهارت های سازنده و برحق خود را شامل می شود.
۲. واقع گرایی توانایی سنجش هماهنگی بین چیزی است که به طور هیجانی تجربه شده و چیزی که به طور واقعی وجود دارد.
۳. خودآگاهی هیجانی توانایی آگاه بودن و فهم احساس خود است.
۴. خودشکوفایی توانایی درک ظرفیت های بالقوه و انجام چیزی است که می توان انجام داد؛ تلاش برای انجام دادن و لذت بردن از آن است.
۵. خوش بینی توانایی زیرکانه نگاه کردن به زندگی و تقویت نگرش های مثبت، حتی در صورت بروز مشکلات و احساسات منفی است.
۶. شادمانی توانایی احساس خوشبختی در زندگی خود، لذت بردن از خود و دیگران، داشتن احساسات مثبت، صریح، مفرح و شوخ است.
۷. تحمل فشار روانی توانایی مقاومت کردن در برابر رویدادها، موقعیت های فشارآور و هیجانانگیز، بدون جازدن است؛ یا رویارویی فعال و مثبت با فشار است.
۸. کنترل تکانش توانایی مقاومت در برابر تکانش و توانایی کنترل هیجانانگیز خود است.
۹. انعطاف پذیری توانایی سازگار بودن افکار و رفتار با تغییرات محیط و موقعیتهاست.
۱۰. مسئولیت پذیری اجتماعی توانایی بروز خود به عنوان عضو دارای حس همکاری، مؤثر و سازنده در گروه است.
۱۱. استقلال توانایی هدایت افکار و اعمال خود و آزاد بودن از تمایلات هیجانی است.
۱۲. عزت نفس توانایی آگاه بودن از ادراک خود و پذیرش خود و احترام به خود است.
۱۳. حل مسئله توانایی تشخیص و تعریف مشکلات، به همان خوبی خلق کردن و تحقق بخشیدن به راه حل های مؤثر و بالقوه است.
۱۴. هم دلی توانایی آگاه بودن و درک احساسات دیگران و ارزش دادن به آن است.
۱۵. روابط بین فردی توانایی ایجاد و حفظ روابط رضایت بخش متقابل است که با نزدیکی عاطفی، صمیمیت، محبت کردن و محبت گرفتن توصیه می شود.

تذکری و همکاران

[۱۵]. ناهمسویی این مطالعه با یافته مطالعه حاضر ممکن است به نوع دانشگاه مرتبط باشد. احتمال دارد به دلیل دریافت توجه زیادتر اطرافیان در دانشگاه اردبیل به گروه استعداد درخشان، این دانشجویان فرصت کافی برای رشد هیجانی در ابعاد ذکر شده بالا را داشته‌اند. در تأیید تأثیر فرصت بر رشد هوش هیجانی یافته‌های مهدی‌زاده و همکاران نشان داد، متغیرهای کنترل تکانش، انعطاف‌پذیری و تحمل فشار روانی در دانشجویان پسر نسبت به دختر بالاتر بوده است. چون فرصت و شانس بیشتری برای رشد هیجانی داشته‌اند [۲]. مطالعه دیگری نیز نشان داد که دانشجویانی که مورد توجه بوده‌اند ارتباط بهتر و رشد هیجانی بیشتری داشته‌اند [۱۸].

یافته‌های مطالعات جلیوند، سوقنسی و امیری تفاوت در ابعاد مختلف شخصیتی، مطالعه چینی پرداز و همکاران ارتباط هوش هیجانی و موفقیت تحصیلی، و فرخ اسلاملو تأثیر هوش هیجانی در یادگیری زبان تخصصی را در بین دانشجویان استعداد درخشان و دانشجویان عادی گزارش کرده‌اند [۱۹-۲۳]. البته نتایج مطالعه کار با یافته‌های مطالعه حاضر ناهمسو بود. وی نشان داد، هوش هیجانی دانشجویان استعداد درخشان با نرم عادی جامعه تفاوت چندانی ندارد [۲۴]. این اختلاف را می‌توان به مقایسه دانشجویان با جامعه بزرگ‌تر نسبت داد که در جامعه به‌عملت گوناگونی افراد شاید این تفاوت در هوش هیجانی مشهود نباشد.

در رابطه با تأثیر عوامل فردی-اجتماعی بر هوش هیجانی دانشجویان، نتایج این مطالعه نشان داد که دانشجویان استعداد درخشان و غیر استعداد درخشان از نظر آثار مشخصات فردی و اجتماعی بر هوش هیجانی با هم در هیچ مورد جز معدل و رشته تحصیلی تفاوت معناداری نداشتند. این یافته‌ها با نتایج مطالعات بشارت و یوسفی، و ظهیرالدین و همکاران در مورد معنادار نبودن ارتباط سن و جنس دانشجویان، و تحصیلات پدر و مادر با هوش هیجانی همسوست [۱۱، ۲۵ و ۲۶]. اما، در مطالعه یوسفی برتری نمره هوش هیجانی در جنس مؤنث نشان داده شد [۲۷]. صفرنژاد و همکاران نیز بین تحصیلات پدر و هوش هیجانی دانشجویان استعداد درخشان و غیر استعداد درخشان تفاوت آماری معناداری مشاهده کردند [۱۵]. این یافته نیز با یافته مطالعه حاضر ناهمسوست. احتمال دارد این تفاوت از تفاوت ویژگی افراد مورد مطالعه در دانشگاه‌های فوق ناشی شود. در هر حال، برای پی‌بردن به این تناقض‌ها انجام پژوهش‌های بیشتری در آینده و شناسایی عوامل زیستی و اجتماعی و فرهنگی در حجم نمونه بزرگ‌تر ضروری است.

میانگین هوش هیجانی دانشجویان $322/88 \pm 34/49$ و دامنه ۲۳۹-۳۹۶، میانگین سنی دانشجویان استعداد درخشان و غیر استعداد درخشان مشابه $24/5 \pm 5/3$ و دامنه ۱۸-۳۵، اکثریت ۱۹ نفر (۶۳/۳ درصد) مؤنث، تحصیلات پدر اکثریت ۱۴ نفر (۴۶/۷ درصد) دیپلم و عالی و تحصیلات اکثر مادران ۲۰ نفر (۶۶/۶ درصد) ابتدایی بود. بین جنس دانشجویان و تحصیلات والدین با هوش هیجانی آن‌ها رابطه آماری معناداری وجود نداشت. دو گروه فقط از نظر معدل با هم اختلاف آماری معناداری داشتند (جدول ۲). بیشترین اختلاف نمره رشته‌های مختلف در دانشکده‌ها ۳۵ بود که از نظر آماری تفاوت معناداری بین رشته‌ها مشاهده نشد.

جدول ۲. ارتباط برخی ویژگی‌های فردی و اجتماعی و هوش هیجانی دانشجویان استعداد درخشان و غیر استعداد درخشان

متغیرها	استعداد درخشان	غیر استعداد درخشان	p
سن	$26/36 \pm 5/1$	$25/3 \pm 6/6$	۰/۲۹
جنس			
مذکر	۳۶/۷٪	۴۰٪	۰/۲۴
مؤنث	۶۳/۳٪	۶۰٪	
تحصیلات پدر			
ابتدایی	۱۲٪	۱۳/۳٪	۰/۱۹
متوسطه	۴۱/۳٪	۴۰/۱٪	
دیپلم و بالا	۴۶/۷٪	۴۶/۶٪	
تحصیلات مادر			
ابتدایی	۴۳/۳٪	۶۶/۶٪	۰/۱۳
متوسطه	۵۳/۳٪	۳۰٪	
دیپلم و بالا	۳/۳٪	۳/۳٪	
معدل	$16/2 \pm 5/8$	$17/2 \pm 0/85$	۰/۰۰۱
هوش هیجانی	$334/36 \pm 10/48$	$311/407 \pm 734/94$	۰/۰۷۲

بحث

مقایسه ابعاد هوش هیجانی در دانشجویان استعداد درخشان و غیر استعداد درخشان در دو بعد استقلال و کنترل تکانش از نظر آماری با هم اختلاف معناداری نشان داد؛ بدین معنا که دانشجویان استعداد درخشان قدرت کنترل تکانش و استقلال بالاتری نسبت به دانشجویان غیر استعداد درخشان داشتند. علاوه بر آن، متغیرهای انعطاف‌پذیری، خودابرازی، عزت‌نفس، روابط بین فردی، فشار روانی، حل مسئله و شادمانی نیز در دانشجویان استعداد درخشان کمی بالاتر بود، ولی از نظر آماری این تفاوت‌ها معنادار نبود.

صفرنژاد و همکاران نشان دادند که دانشجویان استعداد درخشان و غیر استعداد درخشان فقط در بعد خود شکوفایی با هم متفاوت‌اند و در سایر حیطه‌ها با هم اختلاف معناداری ندارند

نتیجه‌گیری

هنگام مطالعه فقط ۳۵ نفر بودند که پنج نفر از شرکت در مطالعه منصرف شدند؛ لذا، فقط ۳۰ نفر برای گروه آزمون انتخاب شد. از آنجا که پژوهشگران هر دانشجو را از نظر نحوه برقراری ارتباط در یک نوبت کارآموزی تحت مشاهده قرار می‌دادند، گروه کنترل هم برابر گروه مورد در نظر گرفته شد. از دیگر عوامل محدودیت این مطالعه کامل‌نشدن بعضی فرم‌ها بود. به این سبب نیز برخی فرم‌ها حذف شد. عدم دسترسی آسان به فرم‌های هوش هیجانی معتبر با روایی و پایایی تأییدشده در داخل کشور و ناآشنا بودن مجموعه علوم پزشکی کشور با مفاهیم مربوط به هوش هیجانی از دیگر محدودیت‌های مطالعه حاضر بود.

تشکر و قدردانی

پژوهشگران مطالعه حاضر از مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی اردبیل، دانشجویان مشارکت‌کننده و ناظران تشکر و تقدیر می‌کنند.

مقایسه ابعاد هوش هیجانی در دو بعد استقلال و کنترل تکانش در دانشجویان استعداد درخشان و غیر استعداد درخشان تفاوت آماری معناداری داشت. دانشجویان استعداد درخشان قدرت کنترل تکانش و استقلال بالاتری نسبت به دانشجویان غیر استعداد درخشان داشتند. احتمال دارد این مسئله از بذل توجه اطرافیان و داشتن فرصت رشد هیجانی ناشی شده باشد. در این مورد به مسئولان دانشگاه‌ها پیشنهاد می‌شود که فرصت‌های رشد را برای تمامی دانشجویان فراهم کنند و در برنامه‌ریزی‌های آموزشی علاوه بر هوش شناختی، به هوش هیجانی آنان نیز توجه کنند، چرا که هوش هیجانی بر ارتقای توانمندی‌های دانشجویان در حیطه‌های مختلف بر سلامت روان آن‌ها تأثیر به‌سزایی دارد [۲۸ و ۲۹].

محدودیت‌ها

از محدودیت‌های این مطالعه می‌توان به حجم نمونه کم اشاره کرد، زیرا دانشجویان استعداد درخشان در دانشگاه اردبیل

- and communication skills in university students. *Journal of Iranian Psychologists*, 2006; 3(9): 5-12. [in Persian]
- [12] Alimohamadi N, Eslampanah M, Madizadeh, H. A study on Iranian students' emotional intelligence. MA Thesis, Islamic of Azad University of Kermanshah, 2010. [in Persian]
- [13] Jafari M, Ahmadzade F. Investigate the association between the components of emotional intelligence and academic achievement in students. *Razi Journal of Medical Sciences*, 2014; 21: 85-93.
- [14] Robert VH. The role of emotional intelligence in the academic achievement of first year college students. Dissertation, A & M University, 2003.
- [15] Safari Nejad Z, Jouybari L, Fata L. Comparing of emotional intelligence in bright talents and non-talented students in Golestan University of medical sciences 1392-93. *Journal of Medical Education of Development*, 2016; 9(21): 61-72.
- [16] Salovey P, Bedell B, Detweiler J, Mayer JD. Current directions in emotional intelligence research. in Lewis M. & Haviland, Jones J. *Handbook of Emotion*. 2nd ed., New York, Guilford Press, 2000: 504-520.
- [17] Samouei R, Kamali F, Alavi M, Yazdi M. Comparison of management capabilities of health services management students and medical students based on indicators of emotional intelligence in Isfahan University of medical sciences. *Iranian Journal of Medical Education*, 2011; 10(5(29)): 1209-12. [in Persian]
- [18] Hakim Javadi M. Comparison of emotional intelligence, social skills [in terms of age] and academic achievement of students in bright and normal. Dissertation of Psychology, University of Tehran, 2004.
- [19] Khaliliazar H. Comparison emotional intelligence between normal and gifted students and it's relationship with academic achievement. *Research in Curriculum Planning*
- [1] Coleman D, Boyatzis RE, Mckee A. Primal leadership: Realizing the power of emotional intelligence. Boston, Massachusetts: Harvard Business School Press, 2002.
- [2] Mehdi Zadeh H, Azizi M, Jamshid zadeh F. Investigation of emotional intelligence among students of Medical Sciences Universities in Western Iran. *Journal of Health System Research*, 2011; 7(1): 89-100.
- [3] Seif A. Psychology of development psychology of learning and teaching. Tehran: Agah Publication, 2007.
- [4] Bar-On R. The Bar-On model of emotional social intelligence (ESI). *Psicothema*, 2006; 18: 13-25.
- [5] Bar-On R, Parker JDA. The handbook of emotional intelligence: Theory, development, assessment, and application at home, school and in the workplace. San Francisco, CA: Jossey- Bass, 2000.
- [6] Gheidar Z. Study of correlation between creativity and EQ among insurance worker. Tehran: Asre Andishe institute, 2009. [in Persian]
- [7] Austin EJ, Evans P, Goldwater R, Potter V. A preliminary study of emotional intelligence, empathy and exam performance in first year medical students star, open. *Personality and Individual Differences*, 2005; 39(8), 1395-405.
- [8] Liff S. Social and emotional intelligence: Applications for developmental. *Journal of Developmental Education*, 2003; 26: 28-35.
- [9] Khadiv zadeh T, Drakhsan A, Saif AA, Valae N. The relationship of students' study strategies whit their personal characteristics and academic background. *Iranian Journal of Medical Education*, 2005; 4(2): 53-61. [in Persian]
- [10] Dehshir Gh. Relationship between emotional intelligence, academic achievement. *News and Business Research*, 2006; 18: 97-106.
- [11] Yousefi, F. The relationship between emotional intelligence

- 2007; 1(14): 107-124.
- [20] Shaughnessy MF, Greene M, Misutova M, Sumala J, Siltala R. 16 PF personality profile of gifted children: Preliminary report of an international study. *North American Journal of Psychology*, 2004; 6(1): 51-54.
- [21] Amiri SH. Evaluation and comparison of personality factor in talented students and non talented in Esfahan university. Faculty of Psychological and Educational Sciences, University of Esfahan, 2007; 2(2): 45-60.
- [22] Chini Pardaz Z, Ghafourian Boroujerdnia M, Pasalar P, Shirvan Khuzang A, Keshavarz A. Investigate the relationship between emotional intelligence and achievement of students in Tehran University of Medical Sciences 1386-88. *Journal of Medical Education Development Center*, 2012; 8(11): 167-172.
- [23] Farokh Eslamlou N. A comparative study of the nature of emotional intelligence on foreign language learning in nursing and health students in Urmia University of Medical Sciences. *The Journal of Urmia Nursing and Midwifery Faculty*, 2013; 11(7): 491-497.
- [24] Carr SE. Emotional intelligence in medical students: Does it correlate with selection measures? *Medical Education*, 2009; 43(11): 1069-77.
- [25] Besharat M. Emotional intelligence effective in quality of social communication. *Journal of Alzahra-Psychology Studies*, 2005; 2(3): 21-33. [in Persian]
- [26] Zahiroddin A, Dibajnia P, Gheidar Z. Evaluation of emotional intelligence among students of 4th grade in different medical majors in Shahid Beheshti University of Medical Sciences. *Pejouhandeh*, 2010; 15(5): 204-7.
- [27] Yosefi F, Khayer M. Reliability and validity of the scale for measuring social skills MATSON and compare the performance of boys and girls high school in the scale. *Journal of Humanities and Social Sciences Shiraz University*, 2003; 36: 147-158.
- [28] Khosrojerdi R, Khan Zadeh A. Investigation of the relationship between emotional intelligence and public health in students of Sabzevar Tarbiat Moalm University. *Journal of Sabzevar University of Medical Sciences*, 2011; 14(2): 110-6.
- [29] Gholam Ali Pourang F, Moghaderie M, Adelipoure Z. The role of emotional intelligence and self- efficacy in prediction of mental health among students of Birjand Medical Science University. *Journal of Sabzevar University of Medical Sciences*, 2015; 22(1): 160-168.